5.D.1 Sector- en keteninitiatieven

Ten behoeve van de CO2-Prestatieladder

Versie 1.8

Directie HKV lijn in water

5.D.1 Sector- en keteninitiatieven

Ten behoeve van de CO2-Prestatieladder

Titel: 5.D.1. Sector- en Keteninitiatieven		Goedkeuring directie:
Auteur: Ron Bruijns	Datum: 18 april 2025	Goedgekeurd door Wouter ter Horst
Versie: 1.8	Status: definitief	

AL0011

april 2025

Inhoud

1	Inleiding	7
1.1	Op de hoogte van sector en keteninitiatieven	7
1.2	Aansluiten bij sector- en keteninitiatieven	8
1.3	Actieve deelname op gebied van duurzaamheid vanuit projecten	8
1.4	Actieve deelname aan initiatieven	10

1 Inleiding

Hoewel de CO_2-uitstoot van HKV lijn in water maar één aspect is van de totale milieubelasting, is het voor een adviesbureau wel een relatief belangrijke. Een stap verder is de investering in samenwerking, het delen van de eigen kennis en het mogelijk gebruik maken van kennis die elders ontwikkeld is in het eigen bedrijf. Door middel van eigen initiatieven CO_2-reductie op een groter front realiseren, is uiteraard de meest ambitieuze en uiteindelijke gewenste stap.

De laatste invalshoek van de CO_2-Prestatieladder gaat in op initiatieven in de keten en/of sector om de CO_2-uitstoot te reduceren. Hierin maakt men onderscheid op verschillende niveaus van bewustzijn van initiatieven van andere bedrijven tot zelf opgezette initiatieven die andere bedrijven stimuleren om wat aan de CO_2-uitstoot te doen. In dit document staat in hoeverre HKV actief is op dit gebied tot en met niveau 5 van de prestatieladder.

1.1 Op de hoogte van sector en keteninitiatieven

HKV is nauw betrokken bij wat branchegenoten doen doordat we veel met branchegenoten samenwerken. Een goed voorbeeld van een keteninitiatief in onze sector is de Duurzame Leverancier (www.duurzameleverancier.nl). HKV is sinds 2015 aangesloten bij dit initiatief.

Ook zijn we op de hoogte van diverse andere (keten)initiatieven in onze sector zoals:

- MVO-Nederland;
- MVO Expertnetwerk NL ingenieurs;
- Duurzaam GWW.

Daarnaast is HKV op de hoogte van de branchegerichte toelichting bij de CO2-Prestatieladder voor de ingenieursbranche die is vastgesteld door het bestuur van de Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) en zien we ook een toenemende interesse bij de waterschappen om met de CO2-prestatieladder aan de slag te gaan[1]. De waterschappen zijn voor een bedrijf als HKV een belangrijke opdrachtgever. HKV is lid van de SKAO, Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen. HKV heeft de ambitie om zich te certificeren voor trede 5 van de CO_2-Prestatieladder.

[1] https://www.skao.nl/nl/news-item/10-redenen-waarom-waterschappen-certificering-op-de-co2-prestatieladder-een-goed-idee-vinden

1.2 Aansluiten bij sector- en keteninitiatieven

Er is maandelijks directie-overleg. Hierin worden langskomende initiatieven ter tafel gebracht en door de algemeen directeur besproken met de overige twee directieleden. Tevens wordt hier besproken hoeveel budget beschikbaar wordt gesteld door HKV voor duurzaamheidsprojecten. Naast een bijdrage in manuren is budget vrijgemaakt voor kosten van de initiatieven.

1.3 Actieve deelname op gebied van duurzaamheid vanuit projecten

Vier voorbeelden van het aansluiten bij initiatieven met een zeer actieve bijdrage van een of meerdere HKV'ers zijn:

- Wereld Natuur Fonds (WNF);
- Ecoshape/Building with Nature;
- Promotieonderzoek Balanceren van het elektriciteitsnetwerk met het Nederlandse watersysteem.
- Operationaliseren energie optimalisatie waterschappen;

In deze projecten staat duurzaamheid en verantwoord omgaan met de omgeving centraal. Er is niet altijd een directe koppeling met CO_2-emissie / reductie van HKV als bedrijf. Het betreffen voorbeelden waar HKV werkt aan oplossingen voor een duurzame, klimaat adaptieve en energiezuinige leefomgeving.

WNF

HKV heeft met het Wereld Natuur Fonds de afspraak gemaakt dat HKV elk jaar voor een gereduceerd tarief voor 10 dagen aan werkzaamheden kan verrichten. Deze dagen worden ingezet op basis van gesprekken met het WNF waar behoefte aan is. Zo kunnen hydrologische en hydraulische analyses worden uitgevoerd voor het verbeteren van de natuur.

Zo is er een modelstudie uitgevoerd wat de effecten zijn van natuur in buitendijkse gebieden op de overstromingsrisico's, om te kijken of d.m.v. dijkverhogingen meer natuur gerealiseerd kan worden (https://www.wwf.nl/wat-we-doen/focus/zoetwater/webinar-spraakwater-rivierbossen en https://dijkenvoorbiodiversiteit.flowsproductions.nl/)

Ecoshape/Building with Nature

(www.ecoshape.nl)
Per 1 januari 2013 is HKV officieel toegetreden tot Ecoshape maar vanaf 2012 wordt al actief deelgenomen aan dit initiatief in het project Oeverdijk Markermeer. De Stichting EcoShape vertegenwoordigt een consortium van universiteiten, kennisinstellingen, overheden en private partijen die gezamenlijk het innovatieprogramma 'Building with Nature' (BwN) ten uitvoer brengen.

Uitgangspunt van Ecoshape is dat we meer gebruik maken van de kracht en de mogelijkheden die de natuur biedt bij het maken van waterbouwkundige werken. Duurzaam bouwen met, in plaats van tegen, de natuur is de opgave voor de toekomst. Dit betekent dat we onderzoek doen naar ontwerpmethoden en ontwerpen die zich richten op het maximaliseren van systeempotenties en waarin ook anticipatie plaatsvindt op 'autonome' ontwikkelingen als klimaatverandering en zeespiegelrijzing. HKV heeft onder andere gewerkt aan het werkt hier o.a. aan het project Oeverdijk Markermeer.

HKV heeft in verschillende projecten bijdragen geleverd: Voorbeelden hiervan zijn: Houtribdijk, monitoring van de ontwikkelingen in de Hondsbossche Duinen, ontwikkelen van guidelines, book of concepts, webpagina's etc.

Promotieonderzoek Balanceren van het elektriciteitsnetwerk met het Nederlandse watersysteem

HKV is doorlopend betrokken bij onderzoekstrajecten van onder meer de EU en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Ook afstudeerders vinden de weg naar HKV en een aantal collega's werkt vanuit HKV aan hun promotietraject (PhD). We publiceren de resultaten regelmatig in de vakbladen. Zo investeren we in ons kennisniveau, dat we gebruiken om de vragen van morgen van onze opdrachtgevers zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden.

Een voorbeeld op gebied van energiemanagement is het werk van collega Ties van der Heijden. Hij richt hoe duurzame energie kan worden ingezet bij het gebruik van gemalen. Want als het waait, is er opeens veel duurzame energie beschikbaar en loont het om de gemalen een tandje bij te zetten.

Sinds oktober 2019 is Ties van der Heijden van start gegaan met zijn promotieonderzoek. Ties onderzoekt de balanscapaciteit die het Nederlandse watersysteem kan hebben in het elektriciteitsnetwerk. Door de vraag naar energie slim aan te passen help je met het balanceren van vraag en aanbod. Ties onderzoekt de beschikbare energiemarkt- en balansmechanismen, wat zij naar verwachting de komende jaren gaan doen, en hoe het watersysteem (met al zijn onzekerheden) een zo positief mogelijke impact kan hebben op de energietransitie[2].

Dit onderzoek gebeurt binnen de onderzoekslijn Slim Watermanagement van het NKWK-programma.

Operationaliseren energie optimalisatie waterschappen

Uit de PhD van Ties is gebleken dat er potentie zit om het watersysteem te optimaliseren op duurzame energie. De vervolg stap is om dit onderzoek om te zetten naar use case bij een waterschap. Op deze manier brengen we

[2] Zie ook https://www.hkv.nl/wp-content/uploads/2020/08/Optimising-water-system-operations-blue-storage-and-the-green-energy-transition_TvdH_DK.pdf

theorie en praktijk bij elkaar, en kan de opgedane kennis worden omgezet naar een daadwerkelijke CO2 reductie.

Om dit te realiseren is er een intern onderzoeks project aangevraagd en opgestart, van orde grootte €10.000. Binnen dit onderzoeksplan wordt data verzameld van polders in verschillende waterschappen, en worden de gemalen aangestuurd op basis van een duurzaam energie signaal. Dit wordt uitgevoerd samen met andere werknemers, om zo kennisdeling te spreiden.

Het doel hiervan is om een visuele use case te presenteren aan een waterschap, om dit bij hen te implementeren. Hierbij is het doel dat deze keteninitiatief in komende jaren wordt omgezet naar een ketenanalyse, waarbij we concreet in kaart brengen wat de CO2 reductie voor een waterschap is geweest door de implementatie van dit slimme sturen op energie systeem.

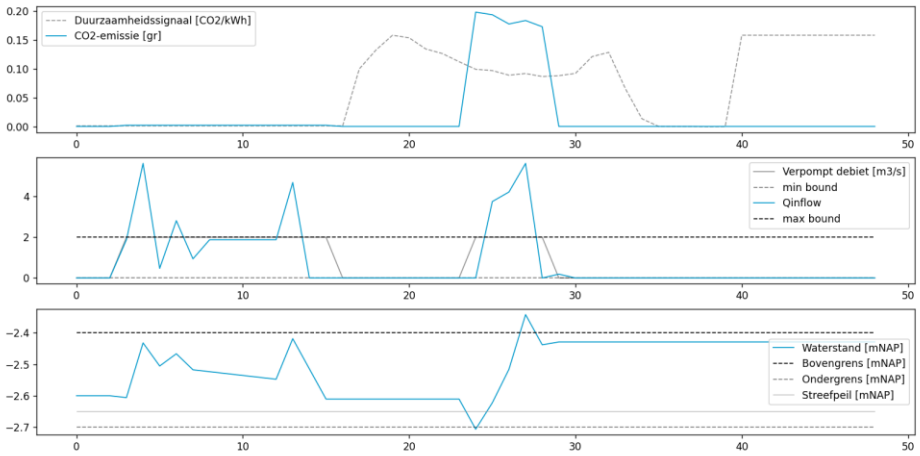

1.4 Actieve deelname aan initiatieven

Naast werk in projecten (zie voorgaande paragraaf) heeft HKV een actieve deelname aan verschillende initiatieven op gebied van CO2-reductie, een duurzame wereld en/of klimaatinitiatieven. HKV maakt hier ook actief budget voor vrij. Vanuit het MVO-team alleen is hier 4 dagen voor gereserveerd. Dit staat voor ca 4000 Euro ex BTW. Dit geldt specifiek voor de participatie bij Nederland CO_2 neutraal. HKV breed wordt er meer budget besteed aan dit soort initiatieven. Circa 10% van de jaaromzet wordt geïnvesteerd in kennis en ontwikkeling, waarbij het aansluiten bij dit soort initiatieven onderdeel van is. Voor de hieronder genoemde initiatieven is ten minste 4 dagen per jaar gereserveerd om aan te sluiten (dit staat voor ca 4000 Euro ex BTW). Bij HKV vinden we het uitwisselen en opdoen van kennis en informatie belangrijk, op gebied van waterveiligheid, maar zeker ook rondom CO2-reductie en een duurzame wereld.

HKV heeft actieve deelname aan de volgende initiatieven

- UN Global Compact;

- Nationaal Kennis en innovatieprogramma Water en Klimaat (NKWK).

United Nations Global Compact

(www.unglobalcompact.org/).
HKV is sinds juni 2013 aangesloten bij het United Nations Global Compact initiatief, waar klimaatdoelstellingen een deel van uitmaken. We zijn daarbij een 'Active Member'. Dit betekent dat we aan de UN Global Compact jaarlijks communiceren over onze activiteiten op gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en anticorruptie. We werken er als HKV aan om de bijdrage die HKV heeft aan de Sustainable Development Goals te benoemen en concreet te maken. Zo hebben we in 2020 meegedaan met het Young SDG Innovators Programme, (https://www.unglobalcompact.org.uk/global-goals/youngsdginnovators/)

De UN Global Compact is een wereldwijde beweging die bedrijven en belanghebbenden mobiliseert om een betere wereld te creëren, gebaseerd op de tien principes en zeventien SDG's. Samenwerking en innovatie staat centraal.

Nationaal Kennis en innovatieprogramma Water en Klimaat (NKWK)

(https://waterenklimaat.nl/)
Het NKWK is een nationaal programma van overheden, kennisinstellingen en bedrijven, die samenwerken aan pilots, actuele vraagstukken en lange termijn-ontwikkelingen. Ze investeren in kennis en innovatie en doen dat met durf, visie en ondernemerschap. Het NKWK brengt de partijen bij elkaar. Dat leidt tot verrassende en kansrijke verbindingen.

HKV is met verschillende onderzoeken betrokken bij het NKWK-initiatief. In het onderzoek in de lijn slim watermanagement over het optimaliseren van de energievraag van gemalen is er een directe link met energiereductie en daarmee CO2-reductie (zie ook beschrijving in paragraaf 1.3).

Hoofdkantoor
HKV lijn in water BV
Botter 11-29
8232 JN Lelystad

Nevenvestiging
Informaticalaan 8
2628 ZD Delft

0320 294242
info@hkv.nl
www.hkv.nl